

URNENVELD TE BAARLE-NASSAU

G. BEEEX

In de recente publikatie van J.H. Verhagen (1984 p. 63) staat een plattegrond van het urnenveld bij Bedaf maar niet van het urnenveld op de Molenheide, hoewel Verhagen wel op het bestaan van een plattegrond van dit urnenveld wijst. In het archief van Dr. C.R. Hermans (van het Pro-

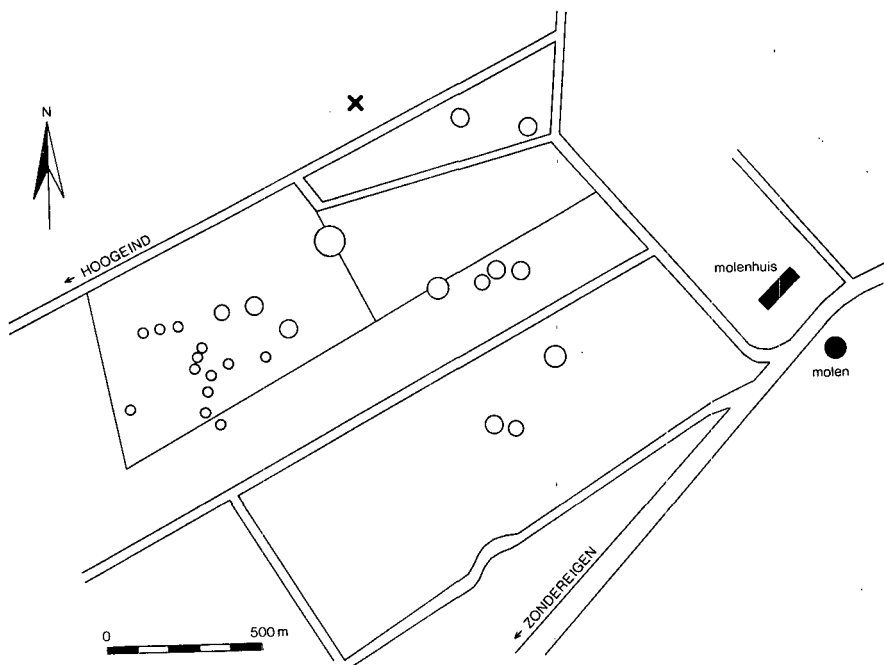

Fig. 1 Het urnenveld van de Molenheide te Baarle-Nassau, naar een schets van Dr. C.R. Hermans. X geeft de vindplaats aan van urnscherven.

vinciaal Genootschap voor Kunsten en Wetenschappen te 's-Hertogenbosch) bevindt zich een schets waarop de ligging van de grafheuvels staat aangegeven met een aantal andere aanduidingen, zoals het verloop van wegen en de standplaats van de molen en het molenhuis, waardoor de situatie gemakkelijk op een moderne kaart kan worden overgebracht (fig. 1).

Dit kaartje is lang niet zo schematisch als de plattegrond van het urnenveld bij Bedaf waar alle vindplaatsen keurig op vier rijen zijn gesitueerd. Ik ken geen enkel urnenveld waarbij de prehistorische bewoners zo nauwkeurig het meetlint hebben gehanteerd. Het kaartje van de Molenheide lijkt daarom wel wat betrouwbaarder en geeft bovendien de juiste ligging aan en ook de verschillen in formaat van de grafheuvels. Het terrein op de Molenheide is thans voor het grootste gedeelte in gebruik als kampeerterrein en met talrijke kleine gebouwtjes bezet die met allerlei paden en wegen zijn verbonden.

Toch acht ik het niet uitgesloten dat nog talrijke bodemsporen aanwezig kunnen zijn. Bij een eventueel later onderzoek kan dit kaartje dus nog van pas komen. De uitgebreide literatuurlijst van Verhagen over dit urnenveld behoef ik hier niet te herhalen.

Wel wil ik nog even wijzen op een tweetal potten die in 1930 werden gevonden. De *Nieuwe Tilburgsche Courant* van 19-7-1930 schrijft hierover:

Fig. 2. De beide vroege-IJzertijd urnen van de Tommel te Baarle-Nassau. Foto's: R.O.B.

„Door landbouwer Van der Vloet te Baarle-Nassau zijn twee vazen bij het verrichten van graafwerk uit de heide te voorschijn gebracht. De eene vaas is nog in goeden staat, de andere aan stukken. Men denkt dat ter plaatse een romeinse begraafplaats is geweest”.

De vaagheid van dit krantebericht heeft me altijd wat dwarsgezeten omdat de juiste vindplaats niet werd vermeld en ook de datering als Romeins is min of meer twijfelachtig.

Toch is naar ik meen dit probleem grotendeels opgelost toen de heer A.M. van Vliet, Spoorlaan 76 te Tilburg met restanten van twee urnen bij de R.O.B. te Amersfoort aankwam met de vraag of de urnen gerestaureerd konden worden. Ik kreeg dit bericht van mijn collega drs. R.S. Hulst die me een jaar later foto's van de beide urnen stuurde die nu in dit artikel zijn opgenomen (fig. 2).

De heer Van Vliet kon nog meer informatie geven. De urnen waren in 1930 gevonden bij de Tommel en kwamen in het bezit van H. Joosen, destijds hoofd der school te Baarle-Nassau en later schoonvader van de heer Van Vliet. De naam Tommel staat op de topografische kaart aangegeven op 1250 meter ten Z.Z.W. van het centrum van Baarle-Nassau. Het urnenveld op de Molenheide ligt op ongeveer een kilometer in westelijke richting. Het is mij niet bekend of de naam Tommel zich zo ver uitstrekt dat ook de Molenheide hieronder valt.

Literatuur

Verhagen, J.H., Prehistorie en vroegste geschiedenis van West-Brabant. *Bijdragen tot de Studie van het Brabantse Heem* deel 24. Waalre 1984.